

PREDS. ROOSEVELT UMRL

SVOBODO LJUBEČI NARODI ŽALJUJEJO SMRT VELIKEGA ČLOVEKOLJUBA

Včeraj popoldne ob 4:35 v Warm Springs, Georgia, je umrl Franklin Delano Roosevelt, 32-ti predsednik Zjedinjenih držav.

Truplo pokojnega predsednika bode prepeljano v Washington, D. C. — Pogreb se vrši v nedeljo popoldne v Hyde Parku.

Warm Springs, Georgia, 12. aprila, 5. P. M. — Predsednik Zjedinjenih držav, Franklin Delano Roosevelt, ki se je mrdil tukaj od 30. marca dalje, je danes popoldne ob 4:35 umrl vsled kapi na možgane.

Ob 1:15 popoldne pričel je tožiti, da ima izreden glavobol; trije zdravniki so bili navzoči, toda pomoči ni bilo več, ker se je onesvestil in, kakor zgoraj rečeno umrl ob 4:35 popoldne.

Predsednikova soproga, Eleanor Roosevelt, ki je bila v Washington, D. C., ko je prišla žalostna vest, da je njen soprog nevarno obolel. Dasi ravno je polet iz Washingtona v Warm Springs, Ga., trajal le malo časa, bil je predsednik že mrtev, ko je dospela semkaj.

Pokojnik se je onesvestil ob 3:45 P. M., in se potem kljub vsej zdravniški pomoči ni več zavedal do svoje smrti, ob 4:35 P. M.

Radi slabega zdravja, dospel je predsednik semkaj dne 30. marca. Tukaj je nameraval ostati še teden dni, in je nameraval kmalo potem, ko se vrne v Washington, D. C., odpotovati v San Francisco, Cal., k mednarodni konferenci.

Pogreb predsednika Roosevelta, ki je bil 32-ti predsednik Zjedinjenih držav, se bode vršil iz njegovega doma v Hyde Parku, N. Y., v nedeljo, dne 15. t. m.

Pokojnik, ki je bil 63 let star, je bil dvanajst let in tri mesece predsednik Zjedinjenih držav.

Bolehal je od kar se je vrnil od konference v Jalti, v Sovjetski Rusiji.

Predno prepeljejo truplo pokojnika v Hyde Park, N. Y., vršili se bodo pogrebni obredi v Beli Hiši v Washington, D. C., in sicer v soboto, dne 14. t. m.

Pokopan bo v družinskem mirodvoru v Hyde Parku.

Žalostinske brzojavke prihajajo v Belo Hišo v Washington, D. C., iz vseh krajev sveta; med temi sta bili prvi sožalna brzojavka angleškega ministra, predsednika Winston Churchilla iz Londona, in marsala Josipa Stalina iz Moskve.

Blagopokojni Franklin Delano Roosevelt, ki je bil 32-ti predsednik Zjedinjenih držav, je bil rojen v Hyde Parku, New York, dne 30. januarja, 1882. Bil je peti bratranec pokojnega predsednika Theodore Roosevelta.

Svojo vzgojo je dovršil kot dijak vsučilišč Harvard in Columbia in leta 1907 je postal odvetnik, na kar se je takoj pričel baviti z domačo politiko in leta 1910 je bil izvoljen za državnega senatorja v državi New York za 28. republikanski distrikt. Kasneje je postal v Albany, N. Y., vodja demokratske skupine.

Med prvo svetovno vojno je bil pomožni tajnik naše vojne mornarice v administraciji pokojnega predsednika Woodrow Wilsona.

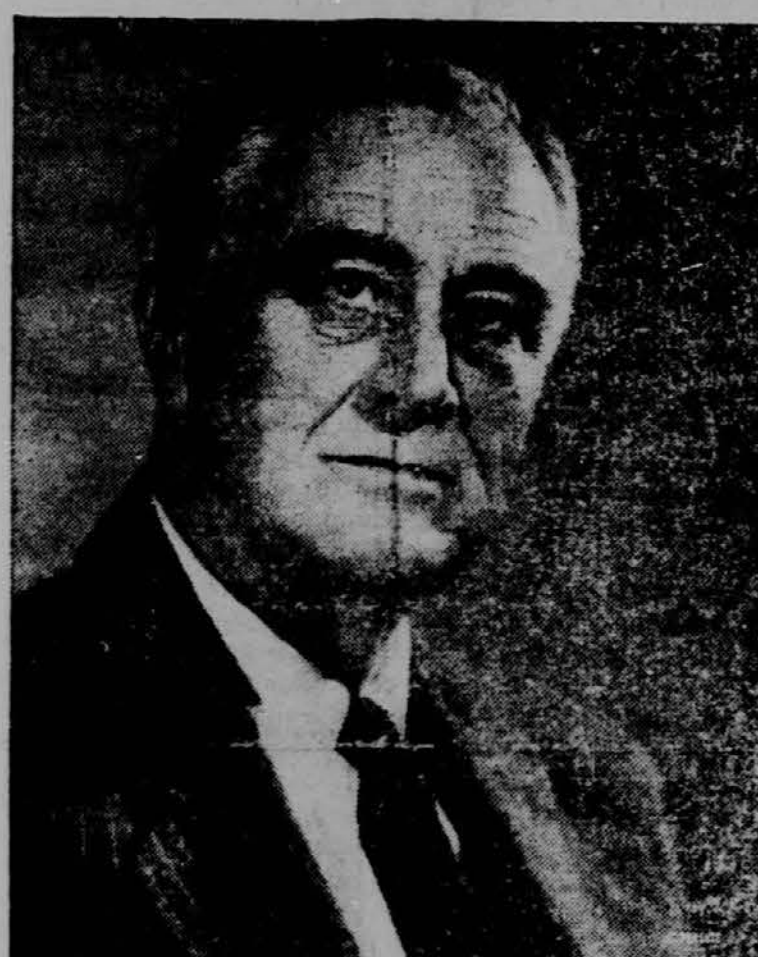
Leta 1921, ko mu je bilo 39 let, je obolel za boleznijo znano pod imenom infantile paralysis in od tedaj je bil stalno hrom.

Leta 1928 je bil prvič izvoljen za gubernerja države New York, in drugič je bil nominiran in izvoljen leta 1930.

V prvič je bil izvoljen predsednikom dne 8. novembra, leta 1932.

Vstoličen je bil predsednikom 4. marca, 1933, ko je pri nias vladala vsestranska kriza, toda kmalo po njegovem nastopu, se je gospodarski položaj v deželi izboljšal in postal vedno boljši.

Leta 1936 je bil ponovno nominiran in izvoljen; v tretjič, prvičrat v zgodovini ameriškega naroda, je bil nominiran in izvoljen za tretji termin kot predsednik. Lansko leto je bil vnovič nominiran in tudi izvoljen z veliko večino.

FRANKLIN DELANO ROOSEVELT
30. januarja 1882—12. aprila 1945

Večen mu bodi spomin.

Novi predsednik Harry S. Truman, za-prisežen predsednikom Zjedinjenih držav.

Washington, D. C., 12. apr. — Podpredsednik Zjedinjenih držav, Harry S. Truman, je bil tekom popoldneva zaprisežen po vrhovnem sodniku najvišjega sodišča Zjedinjenih držav, Stone, predsednikom in sicer v sobi kabineta naše vlad.

Sedanji kabinet pokojnega predsednika Roosevelta, ostane neizpremenjen tudi pod novim predsednikom, Harry S. Trumanom.

Pokojni predsednik se je mudil v Warm Springs, Ga., zadnja dva tedna in tekom te dobe ni bilo nikakega znaka, da je bil bolan; vsaki dan je prihajal v toplo naravno kopel, kjer se je pričel zdraviti leta 1924.

Tekom svojega zadnjega bivanja v tukajšnjem zdravilišču, se je tudi vsaki dan vozil na izprehod po toplem soncu. Istočasno je bil tudi neprestano v stiku z vladnimi oddelki v Washington in tudi potom telefona z našimi zastopniki v inozemstvu. Uradne listine je dobival dnevno po dvakrat iz Washingtona na vpogled in eventualno odobritev.

Včeraj popoldne ob 1 uri, je sedel v svoji sobi na naslanjaču, dočim ga je slikar N. Robbins iz New Yorka slikal. Tedaj, oziroma ob 1. uri P. M., je naenkrat dejal omenjenemu slikarju: "Strašno me glava boli." To so bile njegove zadnje besede, kajti 15 minut kasneje se je onesvestil in kakor rečeno, je potem ob 3:25 P. M. umrl, ne da bi se mu zavest vrnila.

Ko se je potem onesvestil, ga je njegov filipinski sluga, Arthur Prettyman, takoj odnesel v njegovo spalnico in poklicani so bili zdravniki.

Z predsednikom so bile v sobi povodom njegove smrti le tri osebe: Commander Howard G. Bruenn, ki je pridejan štab-mudil v Warm Springs, Ga., Intire, in ki je glavni zdravnik mornarice; Lt. Commander, Geo. Fox, zdravnik pridejan Beli Hiši, in dr. James Paullin, zdravnik iz Atlanta, Ga., katerega so pozvali, ko je predsednik dejal, da ima strusen glavobol.

Predsednik je umrl tako iznenada, da je še tekom popoldneva dejal, da bode popoldne prisostvoval neki predstavi.

Kakor rečeno, bila je Mrs. Roosevelt in predsednikova edina hči, Mrs. Anna Boettiger, v Washingtonu; njegovi štirje sinovi so v vojni službi in niso bili navzoči. V hiši kjer je umrl, in katera je znana pod imenom "Little White House", sta bili njegovi sestrični, Miss Margaret Suckley in Miss Laura Delano.

Mrs. Roosevelt je z posebnim aeroplanom takoj odpotovala v Warm Springs, Ga., ko je prišla vest o predsednikovi smrti.

Kakor hitro je prišla v Washington vest o smrti predsednika, toda predno je njegova vdova, Mrs. Eleanor Roosevelt odpotovala v Warm Springs, je brzojavila svojim štirim sinovom, kateri vsi služijo v naši vojski in mornarici, o smrti njih očeta.

Deveta ameriška vojska le 50 milj od Berolina

Tretja vojska prodira proti Lipski
Zavezniki so onstran reke Labe —

Pariz, 13. aprila. — Ameriška deveta vojska je včeraj popoldne prekorčila reko Labe, ter nadaljevala svojo zmogovito pot proti iztoku, oziroma proti Berolinu, od katerega mesta je sedaj oddaljena še kakih 50 milj. Reko Labe so naši prekorčili v nekem, dosedaj še neimenovanem kraju.

V kratkem se vojske zapadnih zaveznikov združijo z sovjetskimi vojskami

Na jugu je naša tretja vojska z divizijo tankov nadaljevala 46 milj tekom dneva in sicer v smeri mesta Lipsko in Čehoslovenske, kjer se bode v kratkem združili z sovjetsko vojsko.

Naše vojske so včeraj osvojile velika nemška mesta, kakor Essen, Koburg, Nordhausen,

Schweinfurt, Halberstadt, Emmerich (na Nizomeskem), Neustadt in tudi Bothum. To velja tudi o mestih Dortmund, Heilbronn, Erfurt in Weimar.

Ameriški tanki so se pojavili v bližini mesta Halle, 15 milj daleč od Lipska. Njim je sledilo pešstvo.

Himmler ukazal ostankom nemške vojske, da se morajo braniti do smrti

London, 13. aprila. — Heinrich Himmler, morilec in poveljnik ostankov nemške vojske, je včeraj izdal povelje, da se mora nemška vojska boriti do zadnjega in da se ne sme nikjer podati ter mora braniti v vsakem mestu tudi zadnjo hišo. Kedor ne bode ubogal, bode ustreljen.

Pa se Himmler moti, kajti dvakrat ničee ne more biti ustreljen in umreti — in tako ga menda vojaki ne bodo več poslušali ter se bodo, kakor do sedaj udali, kjerkoli bodo imeli priliko.

KUPITE "EXTRA" VOJNL BONDE

Mesto Koriyama bombardirano

Guam, Marianji, 13. aprila. — Ameriško letalstvo je včeraj ponovno bombardovalo mesto Tokio in Koriyama na otoku Honshu. Tovarna Nakajima Musashino, kjer izdelujejo vojna letala v Tokio, je bila skoraj popolnoma razdejana.

Mesto Koriyama je 110 milj severno od Tokija; v imenovanem mestu je veliko število tovarna.

Rooseveltov kabinet ostane nespremenjen pod predsedovanjem Harry S. Trumana

Washington, 13. aprila. — Predno je podpredsednik H. S. Truman položil uradno prisego kot 33ti predsednik Zjedinjenih držav, je naznanil, da je pozval vse člane dosedanjega kabineta, naj ostanejo še v nadalje na svojih mestih.

Boji na otoku Okinawa se nadaljujejo sedaj že deveti dan. Ameriška mornarica naznanja, da je bilo dosedaj 2695 naših mornarjev in mornaričnih vojakov vbitih in ranjenih, na katerih vsakega pride po 11 ubitih in ranjenih japonskih mornarjev in vojakov.

Slovenski kvizlingi pribežali na Bavarsko

Ib Pariza prihaja poročilo glasom katerega, so razni kvizlingi iz Jugoslavije in drugih dežel, kateri so preje pribežali na Dunaj, sedaj — ko so ruske čete osvojile Dunaj, pribežali na Bavarsko. Tudi francoski kvizling, general Petain, ki je dosedaj bival v mestu Sigmaringen, je bežal z njimi v kraje, ki so za par dni še varni. Med kvizlingi, ki so pribežali na Bavarsko je omenjen tudi slovaški kvizling, Msgr. Tiso, ki je bežal iz Bratislave na Slovaškem, predno so Rusi zavzeli slovaško glavno mesto, Bratislavo.

Med jugoslovanskimi kvizlingi, ki so ostavili svojo do-

movino in bežali na Bavarsko, je omenjen tudi Rožman (najbrže ljubljanski kvizling, škof Rožman) in nadškof Savič, ki je bil do nedavna v Zagrebu, kjer je svojedobno "blagoslovil" kvizlinga Pavelića. Savič je bil preje sarajevski nadškof. Ti jugoslovanski kvizlingi so pribežali v Kremsmuenster, kjer so našli začasno pribežališče v tamošnjem benediktinskem samostanu, in ko so Rusi zasedli Avstrijo, so bežali dalje v Kitzbuechel na Bavarskem, katero mesto je le 100 kilometrov jugoistočno od Monakova.

"GLAS NARODA"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays

and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

KA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno, nedeljo in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1242

Delničarji

Tekom sedanje vojne je vsakdo, ki se le nekoliko giblje, zaposlen in nekateri so zaposleni tudi "čezurno", kar pomenja "plačo in pol", ali pa dvojno plačo. Pri ljudeh, ki so tako zaposleni in ki niso zapravljivi, temveč znajo svoj težko prislužen denar, prihraniti, nastane posledica, da prihranijo, oziroma, da so prihranili lepe svote denarja. Mnogi tudi prav dobro vedo, da ako imajo ta denar na varnem, oziroma shranjen doma, jim ne nosi nikakih obresti. Nekateri shranijo tako prihranjeni denar v hranilnice, kjer dobivajo le neznatne obresti; in zopet drugi, postanejo bolj predržni in "junaki", ter kupujejo raznovrstne delnice, katere jim prinašajo nekoliko več obresti v obliki dividend.

O tem bi sicer naše uredništvo ne pisalo mnogo, toda, ker v zadnjem času dobivamo dokaj vprašanj in pozivov, naj naročnikom, ki so prihranili lepe svote denarja, svetujemo, je li varno kupovati delnice tega ali onega podjetja, smatramo kot našo uredniško dolžnost tem povodom objaviti nekoliko podrobnosti in okoliščin, ki se tičejo delnic in seveda tudi delničarjev. Sicer vemo, da je med našimi naročniki le malo tistih, ki so kedaj, ali pa tudi sedaj, kupovali delnice, in ki so bili v tem pogledu neljubo razočarani, toda kljub temu, je med našimi ljudmi morda nekoliko takih, ki bi radi naložili svoje prihranke v delnice raznoterih podjetij.

Pri nas, v Zjedinjenih državah, imamo podjetja in "podjetja". Prva so velike in staro-solidne družbe, katerih poslovanje je kolikortoli mednarodno, ali pa vsaj meddržavno. Drugovrstna podjetja, odnosno "podjetja", spadajo pa k podjetjem, ki sličejo muham "enodnevnice". Tovrstna podjetja obstoje le na papirju in — recimo, na par akrih velikega zemljišča, katero obeta veliko pridobivanje — premoga, aluminija, zlata, srebra, bakra, itd. Vse te družbe trdijo, da so dokaj zaposlene in obetajo svojim delničarjem "tekom časa" velike dobičke.

Toda večkrat se dogodi, da brez vsake napovedi, in tudi ne da bi predsedniki takih družb vprašali svoje delničarje za nasvet, sklenejo svoje posle ostaviti, oziroma prodati ali "likvidirati" lastnino delniške družbe, katere je v mnogih slučajih neznatna in tudi brez vsake vrednosti.

Da čim prej pride do prodaje lastnine take družbe, (dasiravno je obilo časa v to svrhu na razpolago), predsedniki takih, začasno ustanovljenih družb, imenujejo jednostavno, in v mnogih slučajih celo nasprotnike tega ali onega delničarja, pooblaščenec "družbe", katerih naloga je kakor hitro mogoče prodati vso lastnino te ali one take družbe. Ti pooblaščenec se za stvar takoj z vso vneto zanimajo in ponudijo le par centov za vsaki dolar, ki ga je ta ali oni delničar vložil na to ali ono delniško podjetje. Vse ostalo se prodaja za vsako ceno, katero je sploh mogoče dobiti, ne da bi se pri tem vpoštevalo originalne cene za to ali ono potrebščino pri takem "delniškem podjetju".

Posledica temu je, da tovrstni delničarji izgube vse, kar so "obrestonosno" naložili v taka podjetja, in njim ostanejo le delnice, ki so natiskane na dobrem papirju, na katerem so natiskane, oziroma vknjižene svote denarja, katerega je ta ali oni delničar naložil (obrestonosno) v takih podjetjih. Toda to še ni vse, kajti mnogo strojev katere je delniška družba nabavila na upanje, in tudi mnogo poslopij, katere je zgradila, ni bilo plačanih, — toda kljub temu je taka družba še vedno "vredna" — recimo par milijonov ali pa vsaj par tisočev dolarjev — na papirju, kateremu pravimo "mortgage". Predsedništvo družbe potem pošlje razočaranim delničarjem pisma z katerimi jih pozivlja, da morajo to lastnino rešiti z svojim naknadnim denarjem. Na ta način morajo delničarji taki družbi zopet pomagati z svojim denarjem, ker inace bodo izgubili vse, kar so vložili v tako podjetje. Ako delničar slučajno umrje, morajo z plačevanjem nadaljevati njegovi dediči, oziroma vdove in otroci, kateri izgube vse, kar jim je oče-delničar ostavil.

Tako nastane vprašanje: Kako naj se kaznuje take lopove, ki so zakrivali tak kazenski čin in prevarili vsakega delničarja za oni denar, katerega je v svoji zaupljivosti in dobri volji naložil v taka podjetja. Na ta vprašanja morajo seveda, delničarji sami odgovoriti, in sicer — ako mogoče — še predno se lastnina te ali one družbe prodaja na javni dražbi.

Tekom vojne je nastalo vse polno takih delniških družb, katere bodo po vojni imele dokaj preostale lastnine tako v zemljiščih, kjer so zgradile svoja zadolžena tovarniška poslopja, kakor tudi v strojih, kateri ne bodo več obratovali; te družbe bodo imele tudi mnogo blaga, surovin, itd., katere stvari ne bodo po vojni mogoče spraviti v promet, ali prodati. Vse to se bo morda prodalo za neznatne cene — in delničarjem se bodo njihovi sosedje le smejala, dočim jih bodo zopet drugi (ti bodo v manjšini), obžalovali.

To zadevo je treba dokaj resno upoštevati, kajti, vsa

Slovenci v Kanadi

Zanimivosti iz Kirkland Lake, Ont.

Dne 22. aprila, to je v nedeljo zvečer, bo prirejen velik vse-slovanski koncert v Strand gledišču. Začetek bo ob 8. uri. Pri tem koncertu, kateri je namenjen v prilog osmega vojne-nega posojila bodo sodelovala vsa slovanska društva, katere so pridružena Vse-slovanskega Odbora in sicer, 11 po številu. Ker je pri tej zvezi vključeno tudi slovensko pevsko društvo "Triglav", je samo obsebi umljivo, da bo tudi dalo nekaj izrednega na označenemu programu. Kakor sem slišal, bodo mladi slovenski partizani nekaj posebnega pokazali to pot: Tako namreč nazivajo naš mladinski pevski zbor. Ta isti zbor se tudi pripravlja, da v bližnji bodočnosti poda svoj radio program, tako vsaj nekaj šepetajo med seboj. Kadar bodem bolj natančno izvedel glede časa in dneva prireditve, bodem toliko na uslugo, da bodem o vsem natančno poročal v našem časopisu v vednost vsem čitateljem.

Mestni odbor se je posvetoval za pomoč narodu v stari domovini in pri svoji zadnji seji enoglasno zaključil, da se isti napram zaključkom glavnega odbora, in današnjim prikljam, v nekaterih poslovanjih preosnuje; in sicer v glavnem kot sledi:

Uvedena je prostovoljna mesečna članarina. Namreč, vsak posameznik se prstovoljno obveže, in sam po svojih razmerah določi koliko bo prispeval mesečno za pomoč v stari domovini. Vsak posameznik takoj pri vpisu bo prejel člansko knjižico, v katero se bodo lepile znanke za vsako vplačano vsoto. Pri vsakemu poedinem društvu bo izvoljen po eden, ali dva poverjenika, kateri bodo pooblašeni pobirati članarino med članstvom njegovega društva, in tudi izven njega.

Če bi bili ubogali svoje starše

Pogosto slišimo, da je moral kipar postati na željo svojih starišev zdravnik, zvezdoslovec, ki je presenetil v znanstveni svet s svojimi odkritji, naj bi postal trgovec, diktor, kovač, pisatelj, inženir itd. Če bi bila cela vrsta slavnih mož ubogala svoje starše, bi ne bila njihova imena nikoli za-lovela v zgodovini človeštva. Koliko jih je bilo strogo kaznovanih, ako so bili še otroci, ker so imeli vse početi, kane knjižne in zvezke v šoli, ker so sedeli vedno zamišljeni in se niso zmenili za pouk. Komaj so pa postali slavni inženirji, pesniki, slikarji, kiparji, pisatelji in učenjaki, so jeli njihovi starši pripovedovati svojim prijateljem in znancem, da so že takrat, ko so začeli njihovi otroci hoditi v šolo, ko so jim morali večkrat naviti ušesa, ker so imeli počekane knjige in zvezke, da so že takrat vedeli kaj bo z njimi. Starši so pač radi ponosni na svoje otroke, posebno če kosežejo slavo.

Slavni francoski slikar Corrot se je žel po končanih študijah na željo svojega očeta učiti k veletrgovcu s suknom v Rouenu. Ker ga pa veletrgovina ni prav nič veselila, je bil dodeljen samo trgovini na drobno. Osem let je delal brez vsakega zanimanja in proti svoji volji, dokler ni slednjič ves razočaran sporočil staršem, da hoče dati trgovini slovo in

naša dežela je sedaj nekaka veliktanska korporacija, ki ima na (vojno) razpolago nešteto število tovarn, farm, rudnikov, itd., katere podjetja bodo po vojni ostala brezposelna, — in brezposleni bodo tudi delničarji, ki bodo ostali brez svojih prihrankov.

Odrejene so redne mesečne seje mestnega odbora VEČA, in sicer: na zadnjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v UKRAJINSKEM DELAVSKEM DOM, 22 Hudson Bay. Seje so javne za splošno našo javnost. Tu bo prilika, da vsak vplata svojo prostovoljno članarino, kar je glavno, da vsak prejme na željo ali zahtevo, točne podatke in informacije o vsem dosedanjem delu tukajšnjega odbora, kakor tudi glavnega odbora v TORONTU. Na ta način se daje prilika vsem, posebno onim kateri si še vedno dajo vplivati od lažnih patriotov; češ, ves zbrani denar za pomoč stari domovini je pobasal organizator VEČA Nikola Kovačević in pobegnil z njim v stari kraj. Ja, pa tudi E. Jandras, da si je iz tega fonda kupil prekrasno vilo v najlepšem koncu Toronta, a vsa roba zbrana in odposlana zadnji teden potom Rudečega Kriza, recni piši — nad 500 ton v JUGOSLAVLJO, vsa ta roba po producentih teh laži v našem mestu, bila je zdavnaj prodana, seveda za velik profit montrealiskim zakonitim dovoznim trgovcem; kar jo je pa še ostalo, da je pa vsa segnila v drago plačano skladišče. Na vse to lahko tem zlikovskim lažnim pticem danes odgovorimo, da je njihova zlobna pamet in binavski patriotizem že davno ovenel, čistih zeleno mladih pogankov, pa nikoli ni imel; danes se ga pa že prijemlje gnusno zelena plesnoba. Radi takih gorostasnih laži, katere trošijo gotovi izrodki našega naroda med labkoverne, je potrebno, da se odzovemo v čim večjem številu gori omenjenih sej, da se na ta način točno upoznamo o iskrenem in poštenem poslovanju VEČA, kakor tudi MESTNIH ODBOROV.

Z rodoljubnim pozdravom, Matija Otničar.

Murtafa Kemal, prvi prezident Turčije Kemal Ataturk, ni hotel prekrizati računov svojih staršev, ki so ga bili poslali v zavod v Solunu. Zato se je skrivaj vpisal v vojaško šolo, kjer se je odlikoval z izredno nadarjenostjo za matematiko. Profesor matematike ga je nazval Kemal, kar pomeni popoln. Tu je tudi začel Mustafa voditi politično propagando proti despotizmu sultana Abdula Hamida in postal je ljubljene svojega naroda.

General Čankajšek, mož, o katerem se zdaj mnogo govori in ki vanj Kitajska trdno veruje, je moral pobegniti nekoga dne iz vasice Feghwy v provinciji Čiangang, kamor so ga poslali kot vajenca v trgovino, da bi postal trgovec. Čankajšek je pobegnil in dosegel svoj cilj. Prišel je v vojaško akademijo v Tokiu in tam se je odločila njegova usoda.

Izumitelj lokomotive Stephenson je v otroških letih pasel krave, kakor njegov oče. Ko je pa oče postal pozneje kurjač v premogovniku v Killingsworthu v Newcastleju, je poklical k sebi sina, da bi mu pomagal. Ker pa Stephenson ni znal čitati, čeprav mu je že bilo 18 let, je poslal večerje tečajne ljudske šole. Potem je bil čevljar, krojač, urar, uslužbenec v premogovniku, kjer je delal za svojega slepega očeta, nazadnje pa inženir.

Stalin, s pravim imenom Džungušvil, je moral v semenišče, kamor ga je poslal njegov oče, ki je bil po poklicu čevljar. Stalin naj bi bil duhovnik in njegovi starši so sanjali o tem, da bi postal nekdo škof v Tiflisu. Toda Stalin so kmalu započeli iz semenišča, ker se ni hotel ukloniti "disciplini duha," in tako mu je olajšan začetek politične kariere.

Greta Garbo bi bila morda postala ravnateljica močnega zavoda, če bi bila ubogala svoje starše. Bila je res prodajalka v modnem zavodu v Stokholmu, jo jo je odkril Danes Karel Brisson in ji priporočil, naj poskusi svojo srečo pri filmu. Čez nekaj dni

(Nadaljevanje na 4. strani.)

**STRIC SAM BO
IZDAL 42,200,050
EXTRA RDEČIH TOČK**

Največja razdaja extra rdečih točk kot kdaj poprej bo ta mesec in vsak naslednji mesec ameriškim gospodinjstvom po celi deželi.

41 milijonov extra rdečih točk približno bodo razdelili meserji kupcem, ki jim bodo prinesli porabljeno mast v Victory kampanji za to bistveno snov za zdravila, smodnik, umetni gumij, mila, barve in za več sto drugih potrebščin na bojnem polju in na domači fronti. Za vsak funt porabljene masti, ki jo izroči gospodinja, bo dobila dve rdeči točki.

Potreba po porabljenih maščobah je še vedno velika. Izdajamo žer, da shranijo vsako kapljico, vsako žlico maščobe in hranijo dalje do končne zmage nad Nemčijo in Japonsko.

stal je ustanovitelj Združenih držav.

Hitler ni imel v otroških letih prijetnega življenja. Oče ga je večkrat natepel. Njegov oče je bil avstrijski poduradnik iz stare šole. Hitler je bil rojen iz tretjega zakona, ki ga je sklenil njegov oče z bivšo služkinjo Klaro, 23 let mlajšo od njega. Oče je bil prepričan, da je sin nesposoben za večje naloge in da bo mogoče doseči le skromen položaj.

Mussolini se je kot šolarček skrivaj v šoli pod klop, da je žepal v mešo svoje sošolce. Čitati se je naučil šele, ko mu je bilo 15 let. Kmalu je postal pomočnik svojega očeta kovača. V kovačnici v Dovio Predappio je Mussolini koval svoje prvo orožje kot dober sin, toda kot slab kovač. Oče z njim ni bil zadovoljen in večkrat ga je nasekal.

Murtafa Kemal, prvi prezident Turčije Kemal Ataturk, ni hotel prekrizati računov svojih staršev, ki so ga bili poslali v zavod v Solunu. Zato se je skrivaj vpisal v vojaško šolo, kjer se je odlikoval z izredno nadarjenostjo za matematiko. Profesor matematike ga je nazval Kemal, kar pomeni popoln. Tu je tudi začel Mustafa voditi politično propagando proti despotizmu sultana Abdula Hamida in postal je ljubljene svojega naroda.

General Čankajšek, mož, o katerem se zdaj mnogo govori in ki vanj Kitajska trdno veruje, je moral pobegniti nekoga dne iz vasice Feghwy v provinciji Čiangang, kamor so ga poslali kot vajenca v trgovino, da bi postal trgovec. Čankajšek je pobegnil in dosegel svoj cilj. Prišel je v vojaško akademijo v Tokiu in tam se je odločila njegova usoda.

Izumitelj lokomotive Stephenson je v otroških letih pasel krave, kakor njegov oče. Ko je pa oče postal pozneje kurjač v premogovniku v Killingsworthu v Newcastleju, je poklical k sebi sina, da bi mu pomagal. Ker pa Stephenson ni znal čitati, čeprav mu je že bilo 18 let, je poslal večerje tečajne ljudske šole. Potem je bil čevljar, krojač, urar, uslužbenec v premogovniku, kjer je delal za svojega slepega očeta, nazadnje pa inženir.

Stalin, s pravim imenom Džungušvil, je moral v semenišče, kamor ga je poslal njegov oče, ki je bil po poklicu čevljar. Stalin naj bi bil duhovnik in njegovi starši so sanjali o tem, da bi postal nekdo škof v Tiflisu. Toda Stalin so kmalu započeli iz semenišča, ker se ni hotel ukloniti "disciplini duha," in tako mu je olajšan začetek politične kariere.

Greta Garbo bi bila morda postala ravnateljica močnega zavoda, če bi bila ubogala svoje starše. Bila je res prodajalka v modnem zavodu v Stokholmu, jo jo je odkril Danes Karel Brisson in ji priporočil, naj poskusi svojo srečo pri filmu. Čez nekaj dni

(Nadaljevanje na 4. strani.)

RAZGLEDNİK**Več dečkov ..**

(F. L. S. — Common Council)

Eno odkritje oziroma dognanje raznih znanstvenikov, ki se ukvarjajo s študijami in raziskovanji tikačimi se človeških plemen, je to, da obstajajo v resnici razmeroma majhne, temeljne podedovane razlike med različnimi plesemi ali narodnostmi. In to odkritje je v resnici nadpolno. Široko čitan in razširjen pamlet "Races of Mankind", katerega sta spisla Ruth Benedict in dr. Gene Weltfisher, prikazuje ta dognanja v dobro podanem opisu. Istotako je opaziti iste znanstvene zaključke v tem pogledu v novi knjigi Abram Scheinfelda, kateri je poznan po svojih poljudnih znanstvenih spisih, potom katerih je populariziral znanstveno vedo v Zed. državi. Njegova najnovejša knjiga nosi naslov: "Women and Men" (Harcourt, Brace & Co., New York, 1945.) "Ljudje se oblačijo, mislijo, obnašajo ali uživajo drugačno hrano v različnih deželah zato, ker je različno okolje v katerem živijo," pravi Mr. Scheinfeld. Obenem pa zavrača teorijo, da obstaja nekaj takega, kot temeljna superijornost ali nadvednost — ali pa temeljna inferijornost ali manjvednost — med plesemi in narodnostmi sveta.

Mr. Scheinfeldova knjiga, kot kaže že naslov sam, se nanaša predvsem na vprašanje analize razlike med moškimi in ženskami, dalje se bavi s problemi obljudenosti, ter s tezo, da daje znanstveni napredek ženski gotove prednosti in koristi katerih po drugi strani ne nudi moškemu svetu. "Dejstvo je," pravi Mr. Scheinfeld, "da so moški biološko šibkejši od žensk. Z izjemo oslovskega kašlja, pobe-rejo otroške bolezni skoro 30 odst. več dečkov nego deklic v Zed. državah. V doraščajoči dobi istotako umrje več dečkov nego deklic in to razmerje je v umrljivosti ostane na višji točki za moške veskoz do pozne človeške starosti — tako da pri 90-setih letih najde-

mo kar polovico več žensk, ki so dosegle to starost nego moških.

"Oba spola lahko primerjamo z dvema zapleteno zgrajenima avtomobilima. Moški je ustrojen za silo in hitrico, zato ime trde vzmeti, toda pod prehudim pritiskom bo prejednehal nego ženski stroj, ki je zgrajen za trpežnost in učinkovitost ... vsled česar more prenesti hujše biološke ter telesne sunke in pretrse nego moški stroj."

Pisatelj dalje pravi, da je mogoče podvzeti gotove korake, ki bodo omilili problem premalega števila moškega prebivalstva. On priporoča naslednje:

"Družba naj bi dejala pobudo za zgodnje ženitev, ker krepke, zdrave in mlade matere rode več zdravih in krepkih moških detet nego one, ki se poročijo v poznejših letih. Gotove skupine mater med 18 in 22 let starosti so rodile 120 dečkov na vsakih sto deklic, dočim se je materam med starostjo 38 do 42 let rodilo 90 dečkov na vsakih 100 deklic. Seveda je tudi potrebno, da imajo vse matere, ne glede na starost, vso nego in zdravniško pomoč ter nasvete že pred rojstvom otroka, kar navadno zagotovi zdrave porode ter tudi prepreči mnoge pojave otroških bolezni v zgodnji detinski dobi — poučena mati namreč zna skrbeti za otroke praviho v vseh ozirih in s tem je zagotovljeno življenje večjemu številu otrok ... moških in ženskih.

Knjiga "Women and Men" je namenjena prebivalstvu ameriških dežel in bo prevedena v špansko in portugalsko. Avtor knjige pravi, da je nujno potrebno, da se ljudstvo ameriških dežel informira o znanstvenih odkritjih v pogledu človeških plemen in narodnosti, kajti čim bolj bodo v tem oziru poučeni, tem večje spoštovanje bodo imeli drug do drugega ... oziroma do medsebojnih razlik.

NAJBOLJŠI PRIJATELJ

V NESREČI VAM JE:

**SLOVENSKA NARODNA
PODPORNA JEDNOTA****BRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA**Sprejema moške in ženske v letih od
16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 64,500

Premoženje: \$11,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja
vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vodniki in Preroki

DR. IVAN LAH

J. VAJKARD VALVASOR (1641—1693)

Zgodovina je učiteljica življenja. Naša zgodovina je bila zapisana v starih letopisih tujih pisateljev in v trdih tleh domače zemlje, ki si jo je narod obdelal za svoje bivališče. Z našim prvim kulturnim prebujenjem se začne tudi zanimanje za našo zgodovino. Trubar išče pravega imena narodu in jeziku, v katerem govori. Dahnatin piše v predgovoru k "Bibliji" o razširjenosti slovenskega naroda, jezikoslovci Bohorič navdušeno govori o sorodnosti slovenskih jezikov in izjavja, da Slovani od slave, učenjak Megiser piše koroške anale in išče spomine naše preteklosti.

Naš kranjski plemič, baron Žiga Herberstein, ki se je v domači vipavski šoli naučil slovensčine, potuje kot diplomat na Rusko in izda veliko latinsko delo o Rusiji in njeni zgodovini, s čimer odkrije Evropi ta neznani slovanski svet. V svojih knjigah govori po virih starih letopisov tudi o drugih Slovanih in njegovi nazorji vplivajo na vse pisatelje, ki se zanimajo za ta vnetelji moči znani narod. Tako se je razvijala slovenska narodna zavest in iskala svoj zgodovinski pravico v družbi narodov. Obenem preživlja naš narod sam svojo južnako dobo. Kmečke vstaje, turški boji, verski spori, odpor plemstva proti cesarju, razvoj slovenske kulture — vse to priča o velikih dogodkih, ki so napolnili celo stoletje, tako da opravičeno piše Jomež Trdina o tej dobi: "Šestnajsto stoletje je bilo zlasti čas zgodovine našega naroda".

Ta doba je s koncem stoletja minila. Življenska sila naroda, ki se je bila tako vsestransko razmahnila — je bila izčrpana, država in cerkev sta zatrli odpor plemstva, meščanstvo je uklonilo glavo pod novimi razmerami. Jezuiti prevzamejo cerkveno in politično vodstvo in skušajo zbrisati vse spomine na preteklost. V Ljubljani pri sv. Jakubu ustanove jezuiti kolegij, kjer vzgajajo mladino v strogo katoliškem duhu. Marljivo goje latinščino in prireajo cerkvene in šolske slovensosti, do pridobe čim več ljudi za svoje namene. Škof Hren stoji na čelu katoliškega boja. Slovenske protestantske knjige ne motijo več pravovernosti katoliškega ljudstva. Za nadomestilo izda škof Hren leta 1612 "Evangelija inu listove" za cerkvene potrebe. Več kot pol stoletja ne zagleda nobena nova slovenska knjiga belega dne. Za narodni jezik skrbi predvsem takozvani beraški redovi, posebno kapucini. Nastane doba pridigarjev in pasijonskih sprevedov. Vneti pridigarji vabijo k sebi množstvo slavni govori, množstevne cerkvene bratovščine skrbje za posvetno življenje. Ohranile so se nam v tisku pridige Janeza od sv. Križa, oca Rogerija in Jerneja Basarja, ki nudijo zanimiv pogled v tedanjo dobo in tvorijo glavni del naše protireformacijske literature. Dobri pridigarji so sloveli daleč okrog in so imeli velik vpliv na javnost. V svojih govorih so podajali poleg verskih naukov za zgled tudi dogodke iz starega in sodobnega sveta. Tako so skrbeli ljudstvu za pouk in zabavo. Po Evropi so puščali verske vojne, turški napadi so se ponavljali. Med ljudstvom je vladala beda in

NOV FILM V ROXY GLEDIŠČU

Prizor iz razveseljive Lubitschove salopigre "A Royal Scandal", v kateri nastopajo v vodilnih vlogah Tallulah Bankhead, Charles Coburn, Anne Baxter, William Eythe in zbor odličnih drugih igralcev, ki se proizvajajo v Roxy gledišču na 7. aveni in 50. ulici v New Yorku. Poleg tega je na odru velika predstava.

posebnosti. Za vse to je bilo treba priprav, tiskarn in pomočnikov. Na svojem gradu Wagenšperku na Dolenjskem si je uredil tiskarsko delavnico. Tam je v družbi sotrudnikov delal, sestavljal, pisal in risal. In tako je izšlo leta 1689 v Nuernbergu njegovo ogromno delo v štirih debelih knjigah s 533 slikami pod naslovom "Ehre des Herzogthums Krain" (Čast kranjske dežele), ki je ostalo do danes še največji vir preteklih časov. Delo so pozdravili prijatelji in znanstveniki z velikim navdušenjem. V pesmih so slavili delo in pisatelja. V slovenskem jeziku je napisal Jožef Zizenčeli "Zaštitno voščeno je t kranjske dežele k letem vse hvale vtednim bukvam kranjskega popisovanja visoko zlatno rojenega gospoda Janeza Bajkorta Valvasorja", ki se glasi v nekoliko popravljeni obliki:

Je peršeu enkrat taisti dan, s tolikim prošnjam perpelan. O srečni dan, o srečna luč, katera imaš tak veliko muč, da te bukve perpelas, njim to pravo luč podas. Ve, bukve, tudi srečne ste, žaljaj ve mene razsvetlite, in storite, da moje ime cel svet zelo dobro ve.

V nadaljnjih kriticah se kranjska dežela primerja soncu, ki vstane zjutraj lepše in mladost, ker je moralo prebiti "za morjem daleč pokopano in s tennicami obdano". Enako vstaja zdaj kranjska dežela iz tme pozabljenosti in "ve bukve pomagajte in pomoč pridaste, da jaz ta veliki svet razsvetliti morem začet!" Kdorkoli bo čital te hvale, bo vzklilnil: "O, srečna kranjska zemlja, ki toliko hvale prejema od svojih sinov, katere je rodila in tako visoko izučila. Bukve, tedaj pojte, po vsem svetu stojte, po vseh deželah letite inu moji čast donesite".

In "bukve" so šle po svetu in izpolnile svoj namen; svet se je čutil lepši slovenske zemlje, kajti Valvasor ne popisuje le Kranjske v današnjem obsegu, ampak tudi sosedne dežele, posebno Istro in Primorje vse tja do Senja, Vojško granico, Trst in Gorisko, pri čemer govori navdušeno o zemlji in narodu, ki prebiva v teh pokrajinah. Dobro se zaveda, da so te pokrajine slovenske, dasi se domači jezik govori "samo med preprostim ljudstvom in sicer do mejnikov Kranjske in Štajerske in okoli Celovca. Blizu Celovca pri Gospej Sveti stoji vojvodski prestol na popolnoma slovenskih tleh". O ustoličenju koroških vojvod piše Valvasor že v "Krajepisu vojvodine Koroške", "da se nahajajo stare svobostine ali privilegiji, po katerih je bil koroški vojvoda v slovenskem jeziku vnešen in invest-

HELP WANTED :: DELAVCE IŠČEJO :: HELP WANTED

HELP WANTED ::
The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

The ALASKA RAILROAD
U. S. DEPT. OF INTERIOR
POTREBUJE MOŠKE
"ESSENTIAL" SLUŽBOVANJE
SECTION LABORERS
(NE IZURJENI)
DOBRA PLAČILNA LESTVICA
PODPISATI JE TREBA I-LETNI KONTRAKT
Državna služba 20 dnevno plačanih letnih počitnic in 15 dni plačani bolniške odsotnosti. Pokojnine. Prosta vožnja. Stanovanje je možno dobiti.
U. S. EMPLOYMENT SERVICE OF W. M. C.
87 MADISON AVE. (28th ST.)
Street Floor New York City (73-75)

BOY or MAN
RUN ERRANDS; STORE; \$32.
STEADY WORK
POST-WAR
LEWIS — JEWELER
1 CHURCH ST. N. Y. C. (73-75)

KROJAČ
Dobra plača. Stalno delo.
THE AVENUE NAVAL CENTER
5204 — 3rd AVENUE
BROOKLYN (73-75)

SUPERINTENDENT
38 apartamentov — lepo poslopje.
Apartment treh sob, vsprejdi: \$100 mesečno, povrnil plač in elektrika.
Stalno delo in dobra plačila.
Vprašajte: S. EISENBERG
1979 OCEAN PARKWAY, B'KLYN
Phone: DEWEY 9-4159 (73-79)

KROJAČI
ŽENSKO "CUSTOM" OBLEKE
SAMO IZVEŽBANI
DOBRA PLAČA STALNO DELO
JONAI INC.
408 PARK AVE. N. Y. C. (72-74)

KROJAČ
IZVEŽBAN ZA FINO "CUSTOM" KROJAČNICO ZA ŽENSKO, ZA IZDELATI SUKNJICE IN OBLEKE
Stalno delo, dobra plača, prijetne delavske razmere.
M. SKLAR, Custom Tailoring
17 E. 48th ST. N. Y. C. (72-74)

KROJAČ
IZVEŽBAN NA MOŠKE SUKNJICE IN OBLEKE
ZA FINO "CUSTOM" KROJAČNICO
Stalno delo in dobra plača.
Vprašajte: K E N
503 FIFTH AVE. N. Y. C. MU 2-2094 (72-78)

BOY — over 16
\$26 WEEK — 5 DAY WEEK
ERRANDS AND INSIDE WORK
A chance to learn a post-war, well paying trade. Steady work.
MAIL ADVERTISING ORGANIZATION
62 W. 47th ST., Room 812, N. Y. C. (72-78)

LESNI DELAVCI
Izvajati MACHINE HANDS, BENCH HANDS, POMOČNIKI. Stalno, dobra plača. Mnogo nadurnega.
A. & H. LUMBER PRODUCTS
622 BROADWAY, (near Houston St.)
New York City 4-12, 13, 16

Iz Londona prihaja poročilo, da je tamkaj ravnokar izšla knjiga imenom "Osvoboditev Jugoslovanskega Primorja", katero je spisal profesor A. J. Taylor od vseučilišča Oxford. V tej knjigi se povdarja, da je mesto Trst neohodno pristanišče za vso Jugoslavijo poleg ostalih južnih pristanišč.

Skraino tajinsvena povest treh dni in treh noči v življenju neke kraljice, ki se je počutila osamljena na njenem prestolu in si je želela moške v svoji bližini!
Tallulah BANKHEAD * Charles COBURN
Anne BAXTER * William EYTHE
V ERNST LUBITSCH-OVI

"A ROYAL SCANDAL"
Z BRILJANTNIM PODPIRAJOČIM ZBOROM
RAZVESELJAJOČ, PRIJETEN IN ZABAVEN FILM!
POLEG TEGA NA ODPU — OSEBNO:
HAZEL SCOTT * JACKIE MILES
DICK BROWN
IN SE POSERNA TOČKA: THE HARTMANS
ROXY
7th AVE. & 50th ST., New York (68-74)

POTREBUJE SE MOŠKE ZA SPLOŠNO DELO V TOVARNI
Izvežbanost ni potrebna.
PRIJLIKA ZA NAUČITI DOBRO PLAČANO OBRTO — DOBRA PLAČA. POVOJNA PRILOŽNOST!
Stalno delo — Dober zaslužek!
W. M. C. odredbe vpoštevanje.
Supreme Steel Products
52-55 — 74th ST., MASPETH, L. I. (8th Ave. subway to Newton and Grand Streets; then trolley to 74th St. (one block) 72-79

TAILOR TRY ON MAKER
HIGH CLASS CUSTOM WORK
A.I. MAN ONLY
A. FRIEDMAN & SONS
68 TRINITY PLACE N. Y. C. (69-75)

KROJAČ
Izvajena krojača potrebujemo za NOVO DELO IN POPRAVILA NA MOŠKIH OBLAČILIH
P. COOPER
870 LEXINGTON AVE. (near 65th St.) N. Y. C. (69-75)

MOŠKI
SPLOŠNO DELO V TOBAČNI TOVARNI
DOBRA PLAČA IN NADURNO PRIDITE ZA INTERVJU
ALLIANCE CIGAR MFG. CO.
1299 JEROME AVE. (170 St. Sta.) B R O N X (68-74)

PORTERS
IZVRSTNE DELAVSKE RAZMERE
DOBRA PLAČA STANOVITNO
Oglasite se lahko skozi teden.
Vprašajte za MR. HOLROYD
EASTERN DISTRICT Y. M. C. A.
179 MARCY AVE. BROOKLYN (B.M.T. Subway to Marcy Ave. Sta.) (71-77)

DOVRŠITELJI
na MOŠKE "SACK" SUKNJICE
Potem tudi FINISHING ŠOP KONTRAKTOR (30 suknjic dnevno.)
MU 2-8800 (71-77)

GLASS WORKERS
Experienced — Previous work on Press on Dies desirable but not absolutely necessary. Exceptionally High Pay. Steady. — CONTINENTAL MFG. CO.
480 Southern Boulevard, Bronx, N. Y. Phone MO 9-8732, After 6 MO 9-4629 (71-73)

MEN BOYS
SHIPPING DEPARTMENT
CHAIN STORE ORGANIZATION
GOOD SALARY 40 HR WEEK
Apply:
ANGERMAN CO. INC.
519 — 8th AVE., 7th floor, NYC. (71-73)

CABINETMAKER
za popravila in poliranje starega pohištva;
UPHOLSTERERS
za tapetati staro pohištvo
STALNO DELO
CHELSEA UPHOLSTERY
519 W. 28th ST. N. Y. C. (68-74)

BOY — Learn Mechanical Dentistry
\$18 a week to start — as you advance your salary advances. A chance to learn a fine paying, well paid trade.
816 WYCKOFF AVE., Brooklyn (near Cornelia St.) (74)

COAT BUSHMELMEN
ZA DELO IZVEN TOVARNE NA PRVOVRSTNE SUKNJICE
Dobra plačila za prave može
Vprašajte: HERTZ INC.
561 — 5th AVE., cor 46th St. New York City (67-73)

IZURJENEGA COAT-MAKER
potrebne fina "custom" krojačnica; za moške in ženske suknje. Posamezna oblačila ali "section" delo. Stalno delo, izborna plača.
JAS. V. SCALI
19 W. 57th ST. N. Y. C. (67-73)

LADIES TAILOR
IZVEŽBAN NA OBLAČILA POSAMEZNIČOV — SUKNJE IN SUKNJICE ZA FINO "CUSTOM" KROJAČNICO
Stalno delo in izvrstna plača
S. CASOLA & BROS.
18 E. 55th ST. N. Y. C. (68-74)

POLISHER
Z ZNANJEM O MIZARSKEM DELU
ZA ZUNANJE DELO
Stalno Povojna Služba — Dobra Plača — Vprašajte:
Detroit Furniture Distributing Co.
567 Flushing Ave., Brooklyn, N. Y. (68-74)

AUTO BODY and METAL MAN
Idealne delavske razmere. Počitnice in prazniki s plačo.
\$1.50 NA URO
CURRY CHEVROLET
BROADWAY & 134th ST. N. Y. C. (68-74)

KROJAČ — ŽENSKO SUKNJICE
IZURJEN ZA FINO "CUSTOM" KROJAČNICO
Zmožen izdelovati celo opravo in fino delo za posameznike — Stalno delo, izvrstna plača. — S. YANITELLI INC., 29 E. 57th ST., N. Y. C. (near Madison Ave.) — 7th floor. (68-74)

WATCHMAN — PORTER
ZANESLJIV
PONOCI — DOBRA PLAČA
Prijetne delavske razmere. — Prilike za intervju — ALLIANCE CIGAR MFG. CO., 1299 JEROME AVE. (170 St. Station) BRONX (68-74)

KROJAČ
IZURJEN KROJAČ ZA ŽENSKO OBLEKE v fini "custom" krojačnici
Stalno delo, dobra plača.
STEVE SENYI
516 — 5th AVE. N. Y. C. (70-76)

AUTO MECHANIC
Idealne delavske razmere. Počitnice in prazniki s plačo.
STALNA SLUŽBA
NAJVIŠJA PLAČA — ESSENTIAL
CURRY CHEVROLET
BROADWAY & 134th ST. N. Y. C. (68-74)

CUTTER — YOUNG MAN
Experienced on Children's Overalls & Coveralls
5 days: Steady; Good working conditions. Apply:
SA-JAC SPORTSWEAR CO.
45 LISPENARD ST., N. Y. C. Walker 5-8506 (69-75)

KROJAČI
Izvežbani na kroje posameznikov
Moško in žensko "custom" krojaštvo
Stalno delo; fina plača.
Vprašajte: PAUL NOIA
15 W. 47th ST. (Room 1200) N. Y. C. (69-75)

KROJAČ
IZURJEN IZDELOVALEC — "INDIVIDUAL COAT-MAKER"
Nadalje tudi "TROUSER PRESSER" za fino "custom tailoring" šop.
Stalno delo, dobra plača. Uniški ali nemški. — VAN SICKLE
681 — 5th Ave., (near 54 St.) N.Y.C. (67-73)

KROJAČ
za FINO "CUSTOM" KROJAČNICO
Stalno delo in dobra plača
za izdelovati posamezne suknjice
LENNON & DALE
1 E. 47th ST. N. Y. C. (67-73)

KROJAČ
PORABUJE SE IZURJENEGA ZA "CUSTOM" DELO IN POPRAVILA
"NESTLING", "MODELING"
Izvrstna plača, stalno delo. Fina plačila za pravega moža.
FRANK FERENCZ
152 E. 48th ST. N. Y. C. (67-73)

KROJAČ
KI IMA LASTNI ŠOP, DA PREVZAME VNANJO DELO
INDIVIDUAL COAT MAKER
za "custom" krojača; de izdeluje za prvotni Fifth Avenue šop. — Stalno delo. Phone: BRYANT 9-9381
PAUL RALPH, 2 W. 46th ST. (11 fl.) (67-73)

KROJAČ
IZURJEN
ZA IZDELAVO POSAMEZNIH OBLAČIL
v fini, prvotni krojačnici. — Stalno delo, izborna plača.
SEBASTIAN'S
5 E. 47th STREET N. Y. C. (67-73)

BOYS WANTED
FOR LIGHT FACTORY WORK
Good pay, steady work, plenty of overtime.
ATLAS CHINA CO.
27 W. 20th ST., N. Y. C. (68-74)

HELP WANTED
MOŠKO IN ŽENSKO DELO (Male and Female)
ŠIVALCI
SINGLE & DOUBLE NEEDLE DELAVSKE OBLEKE
STALNO DELO DOBRA PLAČA
Vprašajte:
SEVERLY WEAR INC.
14 WAVERLY PLACE, N. Y. C.

POTREBUJE SE TAKOJ MOŠKE in ŽENSKO ZA SPLOŠNO DELO — IZURJENOST NI POTREBNA — Dobra plača — Delajte za trdiko, ki bo uspevala v mirnem času. — Vprašajte:
H. S I N G E R
113 KINGSLAND AVE., BROOKLYN (72-74)
Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglase. — Mogoče bo komu vrnemo.

POVEST IZ DNI TRPLJENJA IN NAD

Gadje gnezdo

Spisal:
VLADIMIR LEVSTIK

(5)

Kastelčeva mu je dala dovolj, ko ga je iz Solala; zdaj pojde vračat vsemu narodu z obrestmi, reševati slovensko zemljo in nje živ plod, kakor je mati rešila grudo svojih sinov.

Zadovoljno posluša gospa in v njenem trdem pogledu se krošje luči dekliske sanjarije. Čudno ji prihaja; zaklela bi radi lepšega, pa ji ne gre z jezika. In gadje gledajo mokro v materinih očeh.

Toda že se je utrl melki hip za staro granitno krinko; zdaj se obrača k Janezu, s trdo roko ga trese za rame:

"Pa Benjamin! Včasih si hotel kmetovati; kam se obrneš zdaj? Nu, zini besedo!"

Janez molči v zadregi; ustnice se premikajo, govoriti ne more.

"V lemenat! Zina bo jokala! Pravijo, da se kaniš ti tudi ženiti?" ga draži vdova in vrta vanj očmi. "Tedad grunt!"

Janez odkima; in zdajci ji pogleda naravnost v obraz. Čemu ga draži z Zino, ko sam nič ne ve? Prijatelj sta in enih misli; večsih si pišeta kaj, ali ne o ljubezni. Rdeč je do ušes, zakaj srce poje drugo pesem. Nato preskoči: grunt! Jezik se mu razveže, pogled zaiskri.

Premislil si je; ne kmet, učitelj hoče postati. Ali ga pošlje mati dve leti na univerzo, dve leti na potovanje, da vidinarode, kako orjejo njivo duha? Kadar se vrne, bo učitelj kje v pozabljeni vasi; mesiti hoče bodočnost od mladih nog ter vzgajati novo, še neznano pokolenje. Velika vojna se bliža, ki steha sodbo naše peščice; ali nam bo vsem dobro potem, ali huje ko kdaj. Pa tudi če ne zagrmijo, je vseeno. Mi nečemo poginuti, živeti hočemo, nalah! In kazalec življenja kaže kvišku, k luči; le tam je bodočnost, le tam svoboda. Na dan z zakopanimi talenti: naš človek mora stopiti enakoveren v kolo razsvetljenih; in ker nas je malo, naj bo vsak najponožnejši deležen prenovljenja, da postavimo svojo vojsko v una svetli boj. Preč z gospodo, ki se zabava s potvorjeno kulturo vrhu nevednih, zaničevanih stotisočev; pravi Slovenec je s ponosom kmet in kmet ostane, dokler hoče živeti. Čas kliče pionirjev, ki ponese prosveto v zadnjo siromašno kočjo, zakaj nihče ne iztrebi naroda, ki bo segal, trdo zaraščene v svoji zemlji, z duhom do najvišjih zvezd!

To je oporoka vseh naših vodnikov in mučnikov; česar ni zmogel puntarski meč, naj vzame bodočnost z orožjem luči, ki reže spone kakor vosek in melje joče v solnčni prah. To nalogo si voli Kastelčev Janez.

Vdova posluša in strmi: temen oreh tare najmlajši gad ter lušči jedro, ki ga je ona vedno zraven mišlila, odkar gara in kolne po svojem gruntu. Le povedati si ga ni utegnila; eh, njena sakramenska, s prstjo zalepljena babja glava! Nosnice ji drgečejo, solza, ena sama, polzi po rjavem licu; neviden blisk gre od matere do sina, Janez je komaj utihnil; v sivem očesu mu vihra kakor trobojnica v pomladni burji. Iztegnila bi mu roko, stisnila ga na prsi; ali Kastelca se ne dotakne tistih, ki jih ljubi.

Joža in Tone molčita. Oba vesta, da je zavzel mlajši prvo mesto v materinem sren, toda ne zavadata mu, gorko se jima streže pogled z njegovim; zakaj gad ostane gad.

"In Zina?" podreza gospa, da razbije melko trenutje.

"Zina?" Janez ni več zardel; trdo in resno reče svetopisemske besede: "Le eno je potrebno, mati; vse drugo pride samo."

"To je moj gadji strup!" Kako mladosten je namah Kastelkin glas! Smehljaj ponosa ji

presiplje črte, ko dvigne čašo naravnost v solnčni pramen pred seboj:

"Bog živi gadje plene!"

In čaše zazvene skrivnostno, kakor da steklo ni steklo, vino ne vino in ljudje ne ljudje; kakor da poje prastara zemlja pod temelji hiše svojo visoko, svetotajno posem.

III.

Pri Galjotovihi je bila v davnih dneh častitljiva slovenska krčma z zeleno pečjo, trebušatim mucev, svetniki po stenah in zmerom žejnimi pijančki na klopih. In kakor so gospodariji bogateli, tako so prihajale izbe lepše in lepše, večkrat prezidana hiša je rasla kvišku med jagneda stražarja, zapeljivi šop je vihal čimdalje ponosneje nad vhodom. Krčma se je izpremenila v gostilno s salonom in verando, sobami za tuje in senčnim kegljiščem na vrtu; gospodske kočije se pogosto ustavljajo pred njo. Vsako leto je tu veselja; trobojnice plapolajo v kresnih sapah učiteljevi godci režejo drzni "Naprej!" in poskočne plese, mlado in staro se zgrinja od vseh vetrov, gospa Kastelčeva se pripelje šumeča v židi s parom konj, nekronana kraljica doline. Na lično zabite odru v girlandah in zastavah igrajo fantje in dekleta "Rokovnjače" in "Divjega lovea", vaški zbor drobi pesem za pesmijo, staro slovensko veselje kipi do neba.

Toda Galjotovi heeri imata rajši tihe večere, ko sedi v hiši komaj par kmetov in ne morejo peti tako glasno, da bi utihnil razgovor jagnedov v višavi. Takrat se pritrese kozavi Cena s harmoniko, sede molče za peč in potegne; Cena ne govori, on pije in gode; ali kar zagode, vse leze v pete, od fantovske pesmi do cerkvene:

"Mili Jezus, tebe počasti-imo..."

"O, o!" pritisne harmonika tako veselo, da marsikdo pomisli, zakaj v cerkvah klečimo; namesto, da bi se vrtili Bogu v čast in dušam v zveličanje! Toda žegen se preliva v polko, polka vriska tja na Kastelčevo, gospodični se ukradeta razmikati stole na verandi, in zdajci leže dvojna senca izza vrstne meje; sosedov Joža, da se zasuee z lepo Jelo, in Janez da pogleda Zinko v nožne oči.

Med Jožo in Jelo je stara ljubezen; bogve kolikokrat ju je poročal Tone, ko so dirjali bosih nog med Kastelčevim in gostilno. Zinka je takrat še majhna dremala v vozičku pod srditim Jankovim varstvom; zdaj je tudi ona krasotica v evetju sedemnajstih let. Učili sta se v Ljubljani, klavir igrata in vesta, kaj pomeni "bon jour", "amour" in "mariage". Toda Zinko zna še dosti več: ona bere Janezove knjige ter poseda z njim v brezkonnih pomenkih; sinje oči se ji svetijo od navdušenja kakor njeni plavi laski v solncu, in vsa šibka postavica trepeče v notranji groznici. Janez ni obstanaka na klopi; visok, nekam pretenak za svoja leta stoji pred njo, stresa belkaste lase ter široko maha z rokami. Kaj neki modrujeta med seboj?

Stemnilo se je. Polna hrepenj leži dolina kakor sanja obkraj cesarske ceste, ki srebrno teče pod jablanami z Goljotovega na Kastelčevo. Komaj da se rišejo v mraku domači orehi; zahe si odgovarjajo na polju, zategla pesem slastni odnekoč, šumenje godov in jezov se zliiva v dišavah sena in večernega dima.

To je čas zaljubljenih besed. Dve mladi dvojici stopata po zamišljeni cesti, poslavljata se na vsakem koncu in se spremljata vedno iznova nazaj. (Nadaljevanje prihodnjič.)

VODNIKI IN PREROKI

(Nadaljevanje z 3. strani.)

netočnega, je tem važnejše domačega jezika ter s tem prišlo noov dobo na zanimarjenem polju naše domače kulture. V njegovi šoli je vzrastel naš prvi klicar pravega narodnega življenja — Valentin Vodnik.

Valvasorjevo delo pa je ostalo še dolgo bogat vir zgodovinskih dogodkov, iz katerih so črpali naši pesniki in pisatelji snovi za svoja dela.

Kaj se vse prigodi

Iz Londona poročajo o nenavadnem dogodku, kateri se je zgodil med dvema Poljakoma, Eden je bil mornar, ki se je nekaj pregrešil in ga je drugi spremljal v zapor.

Ko sta prišla v London, se seveda nista vedela kam obrniti. Zdal pride pa najlepše, Tisti, ki je imel biti zaprt, je znal angleški, oni, ki ga je gnal, pa ne. Zato sta se sporazumela, da bo ta, ki je jetnik, povprašal kaj in kako. To se je res zgodilo in sicer tako, da je jetnik označil, onega, ki ga je spremljal, za krivca.

Ta se je seveda na vse načine branil po-poljsko, a ga ni nihče razumel. Kljub vsemu vpitju in mahanju z roko je pravi jetnik lepo odšel, tisteza pa, ki bi imel jetnika straziti, so aretirali in odpeljali v zapor.

ČE BI BILI OBOGALI.

(Nadaljevanje z 2. str.)

je prišla Greta Gustavsonova, kakor se je pičala, k Brissonu s šopkom vijolic v roki in njena usoda je bila odločena. Polna bojazni je odpotovala za svojim poklicem in postala je ena najslavnejših filmskih igralk.

Paderewski je veljal prvotno v očeh svojega očeta, poselnika, za norca. Oče, ki sploh ni razumel glazbe, je hotel, da bi postal njegov sin kmet. K sreči je bila njegova mati s profesorji drugačnega mnenja. Vsi so bili prepričani, da se bo mogoč Paderewski pri svoji izredni nadarjenosti za glasbo posvetiti samo pihalom, ker so bile npegove roke za virtuozna in klavir primajhn.

ŽENSKO DELO Help Wanted (Female)

POZOR DEKLETA! in ŽENSKO!
Delajte v lastni sosesčini
LAHKA PRODAJA V VELIKI TRGOVINI S S A D J E M
5 DNI NA TEDEN DOBRA PLAČA
STALNO DELO
PRIJETNE DELAVSKE RAZMERE
SAV-MOR-FOOD-MARKET
2641 BROADWAY N. Y. C.
(Corner 100th St.) (73-79)

NURSEMAID IZURJENA
Srednje starosti. — Prevzame popolno oskrbo. — Letni dvoječki.
Sp. notri.
Pokličite ES 5-5409 (73-75)

CLEANERS — FLOORGIRLS
NA BOLJE VRSTE DRESSES
Tudi DRAPERS
Izurnost ima prednost, ampak ni bistveno potrebno. Izvrstna prilžnost za voljno začeti. Vprašajte:
TRUE JOY FROCKS
361 W. 36th ST., 8th floor, N. Y. C. (73-79)

ŠIVALKE
NA ŽENSKO OBLEKE in SPORTSWEAR
Stalno delo. Izvrstna plača; fine delavske razmere.
FAVORITE DRESS CO.
37 WEST 20th ST. N. Y. C. (73-79)

ŠIVALKE
na MALE in ZIG-ZAG STROJE. — Dobra plača. Prazniki in počitnice plačane.
Vprašajte:
PANAMA HAT MFG. CO.
of U. S. Inc., 19 Waverly Place, 3rd floor, N. Y. C.

ŽENSKO DELO

Help Wanted (Female)

The War Man Power Commission
has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

WOMEN — GIRLS
Experienced SPANGLERS — Also CROCHET BEADERS — \$1. — and up guaranteed — To do work on premises — 1½ pay for overtime after 35 hours. — Steady. — **BAMBOLA EMBROIDERY**, 101 W. 38th St., N. Y. C. (73-79)

SLIP COVER ŠIVALKE
IZURJENE
STALNO SKOZI LETO
Vprašajte:
HILKOWITZ
206 W. 23rd ST. N. Y. C. (73-79)

HIŠNA DELAVKA
KI PREVZAME POPOPNO OSKRBO
Nobenega težkega dela ali perila
Heerki 2 in 9
Sp. notri — \$140 mesečno
Pokličite: BARCLAY 7-9250 ali
S Carsdale 7246 — Reverse charges (73-75)

DEKLETA ŽENSKO
IZURJENE ŠIVALKE na LADIES BELTS
iz blaga in svile, največ iz svile.
Stalno delo, prijetne razmere, izvrstna plača
EQUITABLE MANUFACTURING CO.
243 W. 39th ST., N. Y. C. (10th floor) (73-75)

Opazite še druge, ki ne čitajo "G. N." na to oglasje. — Mogoče bo komu vstrženo.

GIRLS — Light factory work
STEADY WORK, GOOD PAY, plus OVERTIME — ADVANCEMENT
Pleasant working conditions.
GENERAL PAPER GOODS MFG. CO.
253 — 39th ST., BROOKLYN (72-78)

ŠIVALKE
IZVEŽBANE NA "CURTAINS" in "DRAPERIES"
Stalno delo in dobra plača, prijetna okolica.
C. J. MAGEE & CO.
1 EAST 27th ST. N. Y. C. (72-74)

ŽENSKO — DEKLETA ZA ZAVIJATI KAVO IN ČAJ
IZURNOST NI POTREBNA
5 DNI — 40 UR
Vprašajte: R & S.
90 FRONT STREET N. Y. C. (72-74)

POTREBUJEMO IZURJENE ŠIVILJE
ROČNE ŠIVALKE
ZA FINE PODJETJE
Stalno delo, dobra plača, SARENA and ALEXANDER
41 W. 57th ST. N. Y. C.

ŠIVALKE na OTROŠKE OVERALLS in COVERALLS
5 DNI — STALNO
Prijetna okolica. Vprašajte:
SAJAC SPORTSWEAR CO.
45 LISPENARD ST., N. Y. C. Walker 5-8506 (72-74)

GIRLS and WOMEN DECORATORS, LINERS, STAMPERS ON CHINA
STEADY WORK, GOOD PAY
ATLAS CHINA CO.
27 W. 20th ST., N. Y. C. (68-74)

ŽENSKO — Izurnjena ZA DELO NA "BLIND-STITCH" ŠIVALNEM STROJU
Stalno delo, dobra plača. Prijeten šop.
ASTOR DRESS SHOP
724 ASTOR AVE., BRONX
(En blok severno od Pelham Pkway) (68-74)

OPERATORS on BLOUSES
GOOD PAY — PLEASANT WORKING CONDITIONS
Work in your neighborhood
Good Opportunity
APPLY NOW and BRING A FRIEND
VICTORY WOMANS WEAR
1442 DE KALE AVE., BROOKLYN (69-75)

GIRLS — GIRLS 16 OR OVER for LIGHT FACTORY WORK
NO EXPERIENCE NECESSARY
5 DAYS — 40 HOURS
Plus Overtime
Pleasant working conditions, Post War Future.
Don't Delay. — Apply To-day:
Paper Novelty Mfg. Co.
505 Carroll Street Brooklyn, N. Y. (69-75)

GIRLS or WOMEN FULL OR PART TIME for LIGHT ASSEMBLY WORK and PACKING
Experience unnecessary. Good pay.
VERNON CO.
336 CANAL ST. N. Y. C. (68-74)

ŠIVALKE FLOOR GIRLS!

IZVEŽBANE NA MOSKE STRAJCE
Stalno Delo, Dobra plača, Čas in ½ a nadurno. — F. and L. SPORTWEAR INC., 537 BROADWAY, N. Y. C. CA 6-9754 (70-76)

ŽENSKO ZA ČISTITI
URADNIŠKO POSLOJE
KRATKE URE — POČITNICE
\$2 NA TEDEN
NADURNO DELO, AKO ŽELITE
DOBRE RAZMERE
Vprašajte SUPERINTENDENT
1501 BROADWAY, near 43rd St. NYC. (52-77)

GIRLS EXPERIENCE UNNECESSARY CLEAN LIGHT WORK
HIGH WAGES — STEADY WORK
NOW AND AFTER THE WAR
ZEREGA, 63 FRONT ST. Brooklyn, N. Y. (69-75)

GIRLS — GENERAL BINDERY WORK — Experienced and Inexperienced. — Learners paid, quickly reach an experienced status. Steady work, good pay, pleasant conditions. — Bring a friend! — **SENDOR BINDERY**
129 LAFAYETTE ST., N. Y. C. (69-75)

LEATHER GOODS WORKERS
Operator — Izurnjen
Table Hands — Izurnjen nepotrebn
LAHKO DELO na HANDBAGS
Stalno delo, dobra plača, nadurno
Prijetna okolica, Povoljna prilžnost
VICTORY LEATHER GOODS
30 W. 31st ST. N. Y. C. (69-75)

ŠIVALKE
Izurnjenost ni potrebna. Prilžnost za učiti delati na strojih za čevlje
Dobra začeta plača — Stalno skozi celo leto, prijetna okolica.
BARRISON FOOTWEAR
5 WHITE STREET N. Y. C. (69-75)

Operators and Finishers on BLOUSES and NEGLIGES
GOOD PAY STEADY WORK
PIECE WORK
TREMONT MFG. CO.
111 EAST TREMONT AVE., BRONX (69-78)

BEAUTICIANS FINGERWAVE, MANICURIST
Good all around operator
Steady work, good pay, 5 day week. (Wednesday closed.) Fine shop.
FASHION CENTER
32-18 BROADWAY ASTORIA Long Island Phone: RA 9708 (69-75)

GIRLS: Wanted FOR LIGHT FACTORY WORK
Good pay, steady work. Plenty of overtime.
ATLAS CHINA CO.
27 WEST 20th ST., N. Y. C. (68-74)

ŠIVALKE
8 ZNAJEM O SINGER ŠIVALNEM STROJU
DOBRA PLAČA — STALNO DELO
5 Dni — Svetla Delavnica
Vprašajte BONNY HANDBAG
101 PRINCE ST. N. Y. C. (69-75)

FINGER WAVE
Experienced, also an experienced MANICURIST, good all around worker for a fine beauty salon. Steady work, good salary, fine shop.
CHIC, 188-14 UNION TURNPIKE JAMAICA, L. I. Phone: HOLLS 5-8811 (68-74)

ŠIVALKE na SPORTEAR
37½ ur in čas in pol nadurno
Stalno delo. Dobra plača
Prijetna okolica. Vprašajte
ROSEDALE SPORTWEAR INC.
147 E. 125th ST. N. Y. C. (69-75)

ŠIVALKE NA SINGER STROJ
Tudi UČENKE
— MI VAS IZUČIMO —
NAJBOLJŠA PLAČA — DOBRA PRILŽNOST
Delajte v vaši sosesčini.
Oglasite se takoj.
KESSLER NOVELTIES
249 — 19th St. Brooklyn, N. Y. (68-74)

CAFETERIA
FULL TIME WORK as COUNTER GIRLS WAITRESSES
6 DAYS 44 HOURS
NO SUNDAYS
MATRON
10 hour week; early morning hours; light cleaning.
Apply:
O H B A C H S
841 BROADWAY N. Y. C. (71-77)
KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES

SPISANA V ANGLEŠČINI

The Garden Encyclopedia
V LIČNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEZAVI
\$4.00

VRTNARSTVO SADRŽERJSTVO POLJEDELSTVO
Skoro 1400 strani — 750 Slik
Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnoge NOVE snovi novih ilustracij!
EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO!
Niž visokih besed — vse je jasno, razločno, uporabno.

To knjigo je uredil E. L. D. SEY-MOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga cenijo vrtnarski izvedenci

Tukaj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM — KAR ŽELITE PRIDELETI! 10.000 člankov vam podrobno poveda vse o vrtnarstvu, o saditvi in sejanju, o gnojenju in oskrbi vrta. Najnoveljša pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMLJE; nova metoda za uničevanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine cvetlic — Abecedno kazalo vam pove takoj, kar želite. Prirojeno za vsako poslebo v Zdrženih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

216 West 18th Street New York 11, N. Y.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.